

Lagnusøgan um Herman

Klokkan trý, sunnumorgunin 29. desember, ringir familjan Olsen á Sandi til læknan. Herman Olsen er trongur, tungan er hovin, hann fær illa tosað og hevur brúk fyri lækna hjálpi.

Í umleið tveir mánaðir hevur Herman Olsen verið í kemoviðgerð fyri krabbamein í búkinum. Viðgerðin gongur eftir ætlan, og Herman livir rímliga væl. Eitt hjáárin er tó, at hann viðhvørt hovnar. Hesa náttina hovnar Herman Olsen í svølginum, og eisini hovnar tungan.

– Serliga lögdu vit til merkis, at tungan hovnaði og hann hevði trupult við at tosa, sigur Jógvan Olsen.

Hann var heima hesa lagnunáttina, og hann var um pápan síðstu tímarnar, saman við mammuni, Elini Olsen.

Hóast lækni er á samdøgursvakt í Sandoynni, so ganga øll læknaørindi uttan fyri vanligu arbeidstíð umvegis læknavaktina, sum er miðsavnað á Landsjúkrahúsinum. Soleiðis er eisini sunnumorgunin 29. desember.

– Vit ringja til læknavaktina, men fáa har at vita, at hetta fer at laga seg. Hóast vit royna at greiða frá støðuni hjá pápa, so fáa vit at vita, at hetta er púra vanlig hjáárin, og at hetta fer at javna seg, greiðir Jógvan Olsen frá.

Tey taka boðini frá læknavaktini til eftir-

tektar, og Herman Olsen roynir at leggja seg aftur. Men støðan er einki serlig. Hann gerst alsamt meira trongur, fær ikki sovið og er uppi meginpartin av náttini. Tá klokkan nærkast sjei er heilt galið.

– Tá er pápi sera trongur, er illa fyri og fær ikki andað. Støðan er rættiliga hættislig fyri okkum, og vit royna sum frægast aftur at fáa fatur á lækna. Eg ringi enntá til alarmsentralin, sigur Jógvan Olsen, sum lýsir lötuna rættiliga kaotiska.

Pápin er illa fyri, og tey hava trupult við at fáa fatur á nøkrum lækna, ið kann hjálpa honum. Í eini desperatari roynd royna tey at fáa pápan út í bilin og yvir á læknamidstøðina á Sandi.

– Tað eydnast okkum tá endiliga at fáa fatur á kommunulæknanum, sum kemur har eina lítla lötú seinni, greiðir Jógvan Olsen frá og heldur fram:

– Tá er pápi sera illa fyri. Hann klárar ikki at ganga inn á læknamidstøðina, og læknnin roynir at hyggja uppá hann, meðan hann situr í bilin, leggur Jógvan Olsen afturat.

69 ára gamli Herman Olsen er tá somikið hovnaður, at hann fær ikki andað.

– Tað bleiv roynt at arbeiða uppá hann. Læknnin fór inn eftir onkrum fyri hevilsí, og hjartastartarin bleiv vist eisini brúktur. Men hann missir vitið, sum vit standa har við honum í ørmunum, sigur Jógvan Olsen.

Ein syrgilig

Formaðurin í Kommunulæknafelegnum harmast um hendingina, tá 69 ára gamli Herman Olsen á Sandi læt lív, fáar tímar eftir at hann hevði fingið boð frá læknavaktini um, at alt fór at laga seg. – Bæði persónliga og fakliga eru vit lækna áhugaðir í, at okkara arbeiði er so trygt og gott sum tilber. Tí eiga vit at hyggja eftir, hvat kann gerast betur, sigur Marjus Dam

Jón Brian Hvidtfeldt

– Eg kenni ikki málið í smálutir, og hartil er sera ringt hjá mær at fara inn at viðgera eitt tilíkt persónsmál, sigur Marjus Dam.

Formaðurin í Kommunulæknafelegnum er varin, tá hann skal gera viðmerkingar til tilburðin á Sandi, sunnumorgunin 29. desember í fjør.

69 ára gamli Herman Olsen andaðist, bara fáar tímar eftir at familjan hevði verið í samband við læknavaktina, ið heldur til á Landsjúkrahúsinum. Í Sosialinum fríggjadagin greiddi familjan frá syrgiligu søguni og teimum ósvaraðu spurningum, ið standa eftir, nú teirra maður, pápi verfaðir og abbi bráðliga varð tikin frá teimum.

Marjus Dam harmast støðuna.

– Hetta er ein syrgilig

møguleika at hyggja í sjúklingajournalinum, vátta Marjus Dam.

Í ítøkiliga málinum hevur læknavaktin tí eisini møguleika at siggja, at Herman Olsen hevur verið í kemoviðgerð fyri krabbamein í búkinum í umleið tveir mánaðir. Sambært familjuni var eitt hjáárin av hesi viðgerð, at hann viðhvørt hovnaði. Lagnunáttina 29. desember hovnaði hann í tunguni og niður í svølgid.

Marjus Dam vil tó ikki longur inn í ítøkiliga málið. Tí læknafráfarandi meting liggur altíð hjá tí einstaka læknanum á vakt.

– Eg má ganga út frá, at læknnin hevur gjørt sína meting út frá støðuni júst tá. Tað vil siga, tá familjan ringir. Og tað er her, at misskiljingin liggur. Í samskiftinum millum familjuna og læknavaktina.

Hvør hevur ábyrgdina av tí?

– Tað er greitt, at hevði læknnin mett støðuna øðrvísi, so hevði hann eisini handlað øðrvísi

misskiljing, staðfestir hann.

Misskiljingin liggur, sambært honum, í samskiftinum millum familjuna og læknavaktina.

– Ein lækni, sum skal geva eina góða viðtalu umvegis telefonina, skal hava góðar upplýsingar at byggja sína avgerð á, staðfestir Marjus Dam.

Hann vátta samstundis at læknavaktin, umvegis sjúklingajournalina, hevur atgongd til allar upplýsingar um teir sjúklingar, ið hava brúk fyri hjálpi.

– Fyri at kunna gera sær eina so góða meting sum gjørligt hevur læknnin

biðja sjúklingin koma inn til kanningar.

– Ja, vit hava leiðreglur fyri, nær læknavaktin skal gera hvat av hesum, vátta Marjus Dam.

Spurdur um innihaldið í hesum leiðreglum, vísir formaðurin í Kommunulæknafelegnum til útbúgv-ingina og fakligu førleikarnar hjá læknanum, sum eru á vakt.

– Her eru leiðreglur innan fyri alt økið, ið siga, nær man skal handla, og hvussu man skal handla. Eisini, nær ein sjúklingur skal til lækna beinanvegin, sigur Marjus Dam.

Men avgerðin liggur altíð hjá tí einstaka læknanum, sum er á vakt.

– Í ítøkiliga døminum má man tí ganga út frá, at læknnin hevur mett, at støðan tá var ikki til at senda boð eftir lækna, sigur Marjus Dam.

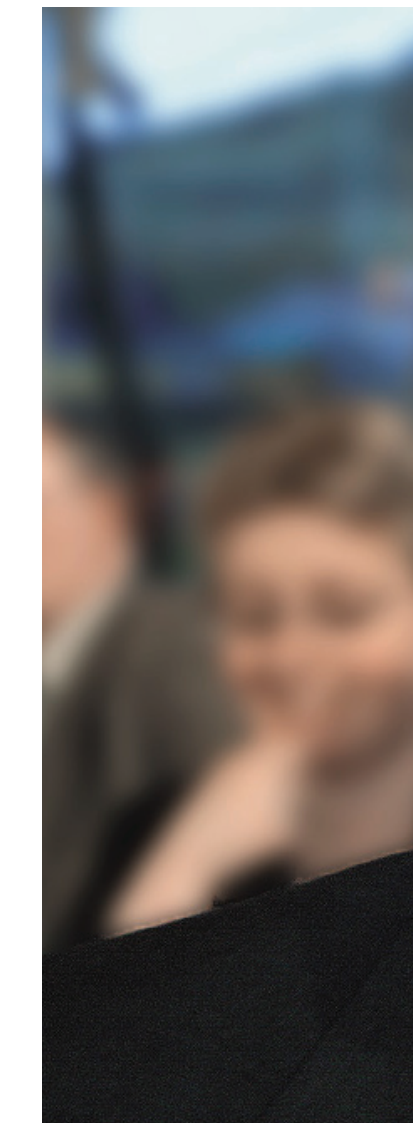
Boðini frá læknavaktini til familjuna Olsen á Sandi vóru, tá klokkan 03 henda sunnumorgun, at støðan fór at laga seg.

Vit spyrja tí formannin í Kommunulæknafelegnum, hvør hevur skyldu til at taka næsta stigið, fylgja upp, eftir eini tilíkt boð. Men Marjus Dam hevur ilt við at svara.

– Vit mugu bara halda fast um, at læknnin hevur mett, at støðan var ikki hættislig, tá klokkan 03, sigur Marjus Dam, steðgar á eitt sindur, og heldur síðani fram:

– Sum lækni tekur man sum oftast eina støðu her og nú. Og versnar støðan, so mugu fólk ringja aftur. Eg sigi ofta við fólk, at tey mugu heldur ringja einaferð ov nógv enn einaferð ov lítið, leggur hann afturat.

Marjus Dam hevur ikki hug at koma spurninginum nærri, hóast vit vísa á heilsustøðuna og læknajournalina í ítøkiliga málinum við Herman Olsen.

Pengarnir

Sum nevnt er lækni á samdøgursvakt í Sandoynni, Teistin er tøkur at flyta sjúklingar um Skopunarfjørð, og eisini er avtala um at tyrta skal vera tøk til at flyta sjúklingar inn á Landsjúkrahúsið. Eingin av hesum møguleikum varð brúktur, lagnunáttina 29. desember.

Marjus Dam vísir tó staðiliga aftur, at figgjargligi kostnaðurin við at brúka nakran av hesum møguleikum hevur nakran sum helst týðning.

– Nei, absolutt ikki. Hesi fólkini eru til arbeiðis, og tey eru tøk til at brúka. Vit hava fólk á samdøgursvakt, og tey rykkja út, tá tað er neyðugt. Tað er altíð ein læknafráfarandi meting, og figgjargligi spurningurin er als ikki eitt atlit í slíkum støðum, svarar Marjus Dam avgjörður.

Hjá teimum, ið eftir sita eftir Herman, stendur spurningurin ósvaraður, hví samdøgursvaktin í oynni ikki eingongd varð send til hansara.

Samdøgursvaktin fær